

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) www.economy.nayka.com.ua | № 2, 2021 | 25.02.2021 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.2.79](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.2.79)

УДК 330.15; 330.123.1

I. М. Унінець,
к. е. н., докторант,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
ORCID ID: 0000-0002-1690-6590

ОСОБЛИВОСТІ ТА ОЦІНКА РОЗВИТКУ СМАРТЕКОНОМІКИ НА РІВНІ КРАЇНИ

I. Uninets
PhD in Economics, Doctoral candidate,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine

FEATURES AND ASSESSMENT OF SMARTECONOMY DEVELOPMENT AT THE COUNTRY LEVEL

В статті обґрунтовано необхідність суб'єктивної ідентифікації смартекономіки в умовах становлення концепції сталого розвитку, яка охоплює всі аспекти розумного споживання та використання ресурсів, поєднує в собі всі елементи гармонійного співіснування людини і природи. Відповідно до цього в статті визначено ключові характеристики формування смартекономіки для держав та здійснено їх комплексний аналіз. Визначено плеяду країн-лідерів за ключовими показниками становлення смартекономіки, зокрема Індексом людського розвитку, Індексом соціального прогресу, розвитку зеленої економіки, еко-інновацій, благополуччя та якості життя. Врахування саме комплексних характеристик, що включають в себе як показники добробуту, екологічності, так і показники людського розвитку чи усвідомлення себе як частини громадянського суспільства стає оціночним мірилом становлення смартекономіки на сучасному етапі її становлення. Це дозволило визначити країни та регіони, що лідирують за параметрами становлення смартекономіки на сучасному етапі глобального економічного розвитку.

The article substantiates the need for subjective identification of smart economy in the context of the concept of sustainable development, which covers all aspects of smart consumption and use of resources, combines all the elements of harmonious coexistence of man and nature. Smart economy as a specific system of economic relations is defined in the study of the functioning of various entities. We can identify individuals, enterprises, cities, localities, countries, regions as key subjects of smart economy. In the modern scientific literature it is determined that the most active participants in smart economics are cities. However, it should be noted that in addition to global cities, the states themselves as specific subjects of economic relations are also participants in the development of the smart economy, the development of which can be assessed by the same parameters and indicators. For

business entities, indices and ratings are defined that characterize their activities in various aspects of activity, and we also find ratings and indices to determine the characteristics and parameters of cities as specific subjects of economic relations. It should be noted that smart economics includes several key aspects, including the level of intellectualization, the level of ecosystem formation. It should be noted that the constellation of countries that are leaders in the level of formation of the smart economy in both areas are almost duplicated. Accordingly, the article identifies the key characteristics of the formation of smart economy for states and carried out their comprehensive analysis. A constellation of leading countries has been identified for key indicators of smart economy development, including the Human Development Index, the Social Progress Index, the Green Economy Development, eco-innovation, well-being and quality of life. Taking into account the complex characteristics, which include indicators of well-being, environmental friendliness, and indicators of human development or self-awareness as part of civil society becomes an evaluative measure of the formation of the smart economy at the present stage of its formation. This allowed us to identify the countries and regions that lead in terms of the formation of the smart economy at the present stage of global economic development.

Ключові слова: *смартекономіка; економіка знань; екологізація; інновації; інноваційність.*

Key words: *smart economics; knowledge economy; greening; innovations; innovation.*

Постановка проблеми. Прискорена інтелектуалізація світогосподарського розвитку зумовлює появу нових феноменів та понять. Одним з таких виступає поняття «SMART-економіка», що є уособленням послідовної та все проникаючої інтелектуалізації, інституціоналізації, урбанізації, соціалізації та екологізації економіки. Ключовими суб'єктами смартекономіки виступають: індивідууми, підприємства, міста, локалітети, країни, регіони. В сучасній науковій літературі найчастіше розглядається прояв смартекономіки на рівні таких активних учасників як міста. Однак варто відмітити, що окрім глобальних міст власне держави як специфічні суб'єкти економічних відносин теж є учасниками розвитку смартекономіки. Причому оцінка розвитку смартекономіки може відбуватися за тими ж параметрами та показниками. На рівні міст параметрами оцінки смартекономіки є рівень корупції та верховенство права, захист даних, оподаткування, макроекономічне середовище, інституційне та нормативно-правове середовище, політична стабільність, охорона, безпека та права людини, гнучкість ринку праці, освіта та розвиток, якість життя, узгодженість податкових правил на міжнародному рівні, репутація як хороше і безпечне місце для життя, рівень інновацій, культурне різноманіття, привабливість, конкурентна позиція відносно інших центрів, повітряне сполучення, витрати на інфраструктуру ІКТ, будівельна інфраструктура, стабільний розвиток, фінансова інфраструктура, страхові компанії, рівень боргу, доступність капіталу, економічна віддача, ліквідність ринків та ін. Для держав як окремих суб'єктів смартекономіки важливими показниками залишаються: якість життя та оптимальне управління ресурсами, можливості для бізнесу, технологічний розвиток, розвиток інфраструктури, її якість, формування мережі інформаційно-комунікаційних технологій, наявність та якість страхового бізнесу, рівень та структура боргових зобов'язань, культурне різноманіття, економічна віддача та ефективність функціонування, ліквідність та якість ринків, людський капітал та його якість, система охорони здоров'я та освіта, безпека (що включає в себе як безпеку індивідуума так і екологічну безпечність, що загалом впливає на якість життя суспільства) та ін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Трансформація економічної діяльності, зміна ролі окремих суб'єктів в становленні суспільства знань є предметом наукової уваги значної кількості науковців. Так, питання глобальної трансформації економічної системи розглядається в роботах Лук'яненка Д., Каленюк І., Бовена А., Гайдучького І., Стерна Н., Бжезинського З. та ін. Суб'єктна диспозиція економіки розглядається в роботах Чухно А., Цимбал Л., Антонюк Л., Орехової Т. та значної кількості інших. Окремі аспекти становлення смартекономіки досліджуються в працях таких вчених як Белл Д., Іноземцев В., Кастельс М., Махлуп Ф. та ін. Однак поза увагою науковців залишається питання становлення смартекономіки та форми її прояву для кожного з ключових суб'єктів економічної діяльності.

Відповідно до цього **метою статті** визначено аналіз особливостей прояву смартекономіки для окремих суб'єктів економічної діяльності та визначення глобальних лідерів за окремими показниками.

Виклад основного матеріалу дослідження. Смартекономіка як специфічна система економічних взаємовідносин визначається в рамках дослідження функціонування різних суб'єктів. Для суб'єктів підприємницької діяльності визначено індекси та рейтинги, що характеризують їх діяльність з різних аспектів

діяльності. Також знаходимо рейтинги та індекси для визначення характеристик та параметрів міст як специфічних суб'єктів економічних взаємовідносин. Варто відмітити, що смартекономіка включає в себе декілька ключових аспектів, серед них: рівень інтелектуалізації, рівень формування екосистеми. Варто відмітити, що країни, які є лідерами за рівнем формування смартекономіки в обох площинах практично дублюються. Зокрема, за показниками рівня інтелектуалізації лідерами в глобальному економічному середовищі є країни Скандинавії та розвинені країни Європи (табл. 1).

Таблиця 1.
ТОП-20 країн за рівнем розвитку людського потенціалу [12]

Рейтинг	Країна	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020
1	Норвегія	0.849	0.883	0.917	0.931	0.940	0.944	0.957
2	Австралія	0.865	0.882	0.898	0.912	0.927	0.935	0.944
3	Швейцарія	0.831	0.846	0.888	0.904	0.924	0.930	0.955
4	Данія	0.799	0.830	0.862	0.902	0.908	0.923	0.940
5	Нідерланди	0.829	0.861	0.877	0.891	0.909	0.922	0.944
6	Німеччина	0.801	0.830	0.855	0.887	0.906	0.916	0.947
6	Ірландія	0.770	0.803	0.861	0.895	0.908	0.916	0.955
8	США	0.859	0.876	0.883	0.897	0.909	0.915	0.926
9	Канада	0.849	0.861	0.867	0.892	0.903	0.913	0.929
9	Нова Зеландія	0.820	0.855	0.874	0.895	0.905	0.913	0.931
11	Сінгапур	0.718	0.773	0.819	0.841	0.897	0.912	0.938
12	Гонконг	0.781	0.808	0.825	0.871	0.898	0.910	0.949
13	Ліхтенштейн	-	-	-	0.888	0.902	0.908	0.919
14	Швеція	0.815	0.856	0.897	0.892	0.901	0.907	0.945
14	Великобританія	0.773	0.837	0.865	0.890	0.906	0.907	0.932
16	Ісландія	0.802	0.826	0.859	0.889	0.892	0.899	0.949
17	Південна Корея	0.731	0.781	0.821	0.858	0.886	0.898	-
18	Ізраїль	0.785	0.817	0.850	0.870	0.883	0.894	0.919
19	Люксембург	0.779	0.805	0.851	0.880	0.886	0.892	-
20	Японія	0.814	0.838	0.857	0.874	0.884	0.891	0.919

Країни-лідери включають в себе розвинені країни Європи, Північної Америки і Азії, близький до даного списку і перелік країн флагманів за Індексом соціального прогресу, який по своїй суті стає на сучасному етапі економічного розвитку мірилом гармонійного розвитку громадянського суспільства (табл. 2).

Таблиця 2.
ТОП-20 країн за рівнем соціального прогресу [8]

Рейтинг	Країна	Значення
1	Норвегія	92.73
2	Данія	92.11
3	Фінляндія	91.89
4	Нова Зеландія	91.64
5	Швеція	91.62
6	Швейцарія	91.42
7	Канада	91.40
8	Австралія	91.29
9	Ісландія	91.09
10	Нідерланди	91.06
11	Німеччина	90.56
12	Ірландія	90.35
13	Японія	90.14
14	Люксембург	89.56
15	Австрія	89.50
16	Бельгія	89.46
17	Південна Корея	89.06
18	Франція	88.78
19	Іспанія	88.71
20	Великобританія	88.54

Аналізуючи показники інтелектуалізації визначаємо, що країни-драйвери економічного розвитку визначають тренди глобалізації і практично співпадають із країнами-лідерами за показниками екологізації. Так, одним із показників рівня екологічної свідомості в країнах є Індекс зеленого розвитку, який свідчить про рівень уваги урядів означених країн до питання екологічної безпеки (табл. 3).

Таблиця 3.
Індекс зеленого розвитку ТОП-15 країн ЄС, 2019 [1]

Показники зеленого зростання					Індекс зеленого зростання		
Країни	Ефективне та стійке використання ресурсів	Захист природного капіталу	Можливості зеленої економіки	Соціальний інклюзивний розвиток	Бали	Рівень	Місце в рейтингу
Данія	75.50	72.52	63.84	92.07	75.32	Високий	1
Швеція	75.79	77.26	57.96	93.70	75.09	Високий	2
Австрія	71.57	79.56	52.27	91.92	72.32	Високий	3
Фінляндія	67.36	72.25	58.86	92.23	71.69	Високий	4
Чехія	63.04	78.40	61.85	84.48	71.29	Високий	5
Італія	58.31	83.15	57.63	87.01	70.22	Високий	6
Німеччина	55.02	81.52	60.55	88.65	70.04	Високий	7
Естонія	62.02	69.31	59.12	86.66	68.50	Високий	8
Латвія	72.05	74.43	49.40	81.87	68.24	Високий	9
Словаччина	61.57	83.35	49.51	82.21	67.60	Високий	10
Португалія	58.77	80.40	47.25	86.66	66.32	Високий	11
Бельгія	46.51	75.74	55.88	90.34	64.94	Високий	12
Угорщина	49.04	82.52	55.10	79.20	64.82	Високий	13
Франція	55.80	77.74	45.39	88.77	64.66	Високий	14
Хорватія	64.05	81.37	44.29	74.94	64.49	Високий	15

Найвищі показники і найвищі позиції займають країни Європи, зокрема Данія, Швеція, Австрія та Фінляндія очолюють ТОП-рейтинг, проте для кожного регіону лідер визначається окремо (табл. 4).

Таблиця 4.
Компаративний аналіз результатів Індексу зеленого зростання, 2019 [1]

Регіон	Країна-лідер	Показник
Азія	Сінгапур	58,43
Америка	Домініканська Республіка	55,1
Африка	Ботсвана	45,88
Океанія	Нова Зеландія	52,17

Проте, варто відмітити, що регіональні лідери досить значно відстають від лідерів глобальних, хоча і мають досить високі показники в своїх регіонах. Ще одним індексом, що вказує на рівень екологізації економіки є Глобальний індекс зеленої економіки, в якому узагальнені тенденції розвитку екологічних аспектів в окремих країнах (табл. 5).

Таблиця 5.
Глобальний індекс зеленої економіки (GGEI), ТОП-10 країн рейтингу, 2014-2018 рік [10; 11; 6]

Країна	2014	місце в рейтингу	2016	місце в рейтингу	2018	місце в рейтингу
Швеція	0,681	1	0,7761	1	0,7608	1
Швейцарія	0,631	6	0,6763	4	0,7594	2
Ісландія	0,626	9	0,6368	7	0,7129	3
Норвегія	0,659	2	0,6911	2	0,7031	4
Фінляндія	0,629	8	0,6783	3	0,6997	5
Німеччина	0,636	4	0,6601	5	0,689	6
Данія	0,632	5	0,6184	9	0,68	7
Тайвань	0,475	30	0,4837	47	0,6669	8
Австрія	0,63	7	0,6523	6	0,6479	9
Франція	0,564	13	0,5676	13	0,6405	10

Загалом серед плеяди лідерів впевнено тримаються Швеція, Швейцарія, Ісландія, Норвегія, Фінляндія, Німеччина та Данія, однак останні дещо погіршили свої позиції в 2018 році, в цьому ж році до десятки лідерів увійшла Франція, яка на три пункти покращила свої позиції з 2014 року. Загалом аналізуючи бальні показники означених країн можемо відмітити стабільність і поступове зростання показників країн, що задають тренди розвитку екологічного ставлення та екологічної свідомості.

Варто враховувати, що формування смартекономіки відбувається і в результаті становлення інноваційного середовища, при цьому інноваційність проявляється як в формуванні загальної структури економіки, так і в окремих аспектах діяльності (табл. 6).

Таблиця 6.
Глобальний інноваційний індекс, WIPO, 2020р. [7]

Місце в рейтингу	Країна	Регіон	Показник
1	Швейцарія	Європа	66,08
2	Швеція	Європа	62,47
3	США	Північна Америка	60,56
4	Великобританія	Європа	59,78
5	Нідерланди	Європа	58,76
6	Данія	Європа	57,53
7	Фінляндія	Європа	57,02
8	Сінгапур	Азія	56,61
9	Німеччина	Європа	56,55
10	Південна Корея	Азія	56,11

Варто відмітити, що країни ТОП-10 демонструють стійкість власного розвитку і за останнє десятиріччя перелік країн-драйверів практично не змінився. Це підтверджується і рейтингом інноваційного розвитку від компанії Bloomberg (табл. 7).

Таблиця 7.
Глобальний індекс інновацій, Bloomberg, 2020 р.[5]

Ранг 2020	Ранг 2019	Країна	Індекс
1	2	Німеччина	88,21
2	1	Південна Корея	88,16
3	6	Сінгапур	87,01
4	4	Швейцарія	85,67
5	7	Швеція	85,50
6	5	Ізраїль	85,03
7	3	Фінляндія	84,00
8	11	Данія	83,22
9	8	США	83,17
10	10	Франція	82,75

Загалом варто відмітити, що список країн, що присутні в усіх ТОП-рейтингах практично не змінюється, що свідчить про високий рівень уваги цих країн до всіх аспектів власного розвитку, формування виваженої та

грунтовної державної політики всебічного розвитку. Так, за рівнем соціального прогресу, розвитку людського потенціалу, інновацій, екологічного розвитку лідирують практично одні і ті ж країни.

Як зазначалося, інноваційність проявляється не лише в загальному розвитку країни, а і в окремих аспектах, зокрема, наприклад в екологічній складовій (табл. 8).

Таблиця 8.
Індекс еко-інновацій, 2010-2018 роки [4]

Країна	2010		2015		2018	
	Бальна оцінка	Місце в рейтингу	Бальна оцінка	Місце в рейтингу	Бальна оцінка	Місце в рейтингу
Данія	149	1	131	3	115	6
Швеція	143	2	121	5	132	3
Фінляндія	139	3	131	2	121	4
Німеччина	134	4	132	1	137	2
Австрія	127	5	105	9	119	5
Нідерланди	117	6	100	11	92	12
Великобританія	116	7	113	6	110	9
Люксембург	112	8	125	4	138	1
Бельгія	109	9	90	13	83	13
Франція	109	10	113	7	112	7
Іспанія	105	11	109	8	105	10
Італія	105	12	104	10	112	8
Ірландія	100	13	94	12	94	11

Варто відмітити, що країни мають досить високий рівень інноваційності в екологічній складовій і постійно покращують свої позиції, що особливо помітно при розрахунку окремих субіндексів еко-інноваційності (табл. 9).

Таблиця 9.
Результати країн-лідерів рейтингу еко-інновацій у розрізі субіндексів, 2018 [4]

Країна	Інвестиції в еко-інновації	Еко-інноваційна діяльність	Результати еко-інноваційної діяльності	Ефективність використання ресурсів	Соціально-економічні результати еко-інноваційної діяльності
Люксембург	93	136	224	186	66
Німеччина	175	154	124	125	101
Швеція	130	179	147	127	81
Фінляндія	135	162	146	47	112
Австрія	95	144	130	131	99
Данія	154	63	150	145	72

При цьому аналізуючи окремі аспекти інноваційності відмічаємо, що для кожної країни ведеться розрахунок інтегрального показника, а окремі параметри можуть значно відрізнятися навіть в рамках однієї країни, так, наприклад Фінляндія демонструє високі показники для еко-інноваційної діяльності, проте має надзвичайно низькі показники для індекса «ефективності використання ресурсів», Люксембург же відстає за параметрами «соціально-економічних результатів еко-інноваційної діяльності». Ступінь впливу та вкладу кожного субіндекса в загальний індекс країни можна відобразити графічно (рис. 1).

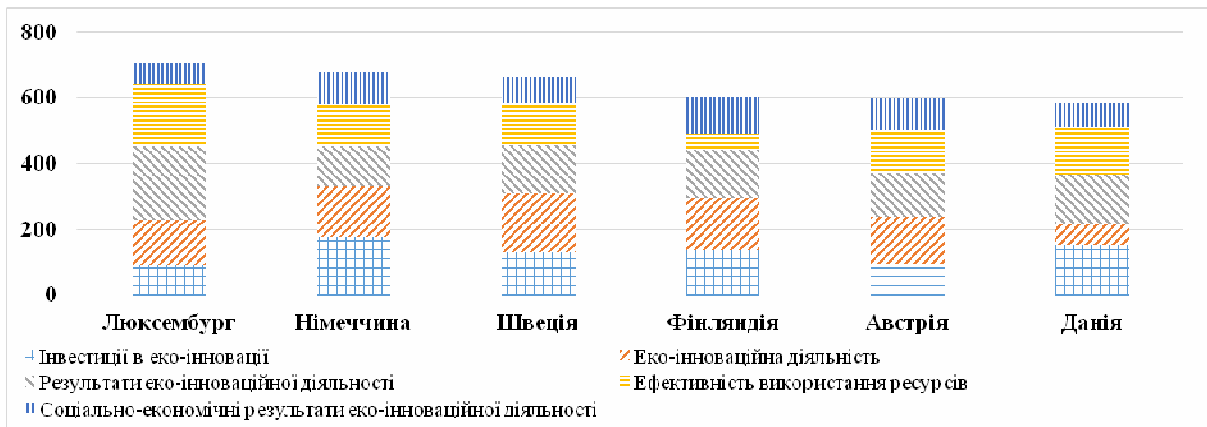

Рис. 1. Результати країн лідерів рейтингу еко-інновацій у розрізі субіндексів, 2018 р. [4]

Спостерігаємо значне лідерство Австрії та Люксембургу за параметрами інвестицій у інноваційну діяльність, однак відмічаємо високий рівень ефективності такої активності саме в Люксембургу. Німеччина має найвищий рівень інвестування в інновації в еко-галузі, на жаль ефективність такої діяльності одна з найнижчих серед обраних країн. Варто відмітити, що ефективність найчастіше має відтермінований ефект, і може не відображатись в показниках поточного року. Данія знаходиться на другому місці за рівнем інвестування в екологічні інновації і має один із найвищих показників кількості наукового персоналу серед обраних країн. Варто відзначити, що в обрані параметри оцінки екологічної інноваційної активності включаються також кількість реєстрацій компаній та продуктів за стандартами ISO 14001, який враховує показники екологічності виробництва, кількість еко-продукції, що йде на експорт, кількість зайнятих в еко промисловості, рівень товарообігу в еко промисловості та ін [9].

Формування смартекономіки відбувається під впливом значної кількості факторів і власне смартекономіка реалізується в кількох площинах, що в кінцевому варіанті реалізується через формування загальної системи комфортного життя в країні чи локалітеті. Можемо зазначити, що кінцевим виміром можна назвати Індекс добробуту чи благополуччя (Wellbeing чи Better Life Index), який враховує значну кількість аспектів комфортного проживання, серед яких житло, дохід, робота, суспільство, освіта, екологія, громадянські права, здоров'я, задоволеність, безпека, баланс роботи та відпочинку [2]. Загалом для кожного з аналізованих аспектів розраховується оцінка і, відповідно, визначається рівень задоволеності населення цим аспектом в окремо взятій країні [3]. Відповідно до проведеного аналізу визначаємо перелік країн, які характеризуються високим рівнем становлення смартекономіки (або окремих її аспектів), серед них найрозвиненіші (табл. 10).

**Таблиця 10.
Індекс благополуччя, 2019 р. [2]**

	Житло	Дохід	Робота	Суспільство	Освіта	Екологія	Громадянські права	Здоров'я	Задоволеність	Безпека	Баланс роботи та відпочинку
Канада	7,8	5,4	8,0	7,6	7,9	8,3	6,8	9,6	9,1	9,1	7,3
Данія	6,2	3,0	8,3	8,8	7,9	8,3	7,0	7,9	9,7	9,3	9,0
Швейцарія	6,5	6,9	9,3	7,8	7,4	7,3	3,4	9,0	9,6	9,5	8,4
Швеція	6,9	4,6	8,1	6,7	7,7	9,1	6,8	8,5	8,9	8,5	8,4
Фінляндія	6,2	3,7	7,5	8,6	8,9	8,9	5,2	7,9	10,0	9,3	8,0
Нідерланди	7,3	3,3	8,3	6,5	7,4	7,2	7,8	8,4	9,3	9,2	9,5
Нова Зеландія	6,2	4,3	8,0	8,9	6,9	8,5	7,3	9,5	8,9	7,6	5,9
Люксембург	6,7	9,1	8,4	7,4	5,0	6,4	6,9	8,0	7,5	8,6	8,0
Великобританія	5,5	6,0	8,0	8,1	6,8	6,7	7,2	7,7	7,2	8,9	6,4
Німеччина	6,8	4,7	8,2	6,2	7,6	7,0	5,3	7,4	7,8	8,3	8,4
Ірландія	7,3	3,1	7,2	8,6	7,4	7,6	3,1	9,1	7,7	8,6	7,9
Австрія	6,2	5,0	8,1	6,9	6,6	6,6	4,8	7,9	8,3	9,1	6,8
Франція	6,6	4,4	6,8	6,2	6,1	5,9	5,8	7,7	6,1	8,2	8,7
Південна Корея	7,6	3,1	7,4	0,0	7,6	2,4	7,8	4,7	4,0	7,7	4,1
Ізраїль	5,0	3,2	7,3	4,*	5,6	2,7	6,5	9,3	8,5	7,8	4,6

Найвищі показники за всіма означеними аспектами мають Канада, Данія, Швейцарія, Швеція, Фінляндія, Нідерланди, Нова Зеландія та Люксембург. Ці країни мають значно вищі показники за середні серед країн ОЕСР, наприклад, Данія має значно вищі показники за параметрами балансу роботи та відпочинку, соціальним зв'язкам та якості оточуючого середовища, однак відстає за показниками доходу на одну особу після сплати всіх податків (якщо середній показник по ОЕСР становить більше 33 тисяч доларів на рік, то в Данії він сягає лише 29 тисяч доларів) [13]. Загалом для розвинених країн характерний високий рівень зайнятості, високий рівень освіченості, розвинуте відчуття належності до громадянського суспільства та високий рівень участі в житті суспільства кожного його члена.

Висновки. В сучасному світі відбувається становлення економіки, яка набуває нових властивостей і не концентрується лише на одному аспекті життєдіяльності або функціонування – власне смартекономіки. Врахування саме комплексних характеристик, що включають в себе як показники добробуту, екологічності, так і показники людського розвитку чи усвідомлення себе як частини громадянського суспільства стає оціночним мірилом становлення смартекономіки на сучасному етапі її становлення. Формується плеяда країн, що стають драйверами становлення смартекономіки в її комплексному вираженні.

Список літератури.

1. Acosta, L. A, K. Hartman, R. J. Mamiit, N.M. Puyo. Green growth index. 2019. URL:http://greengrowthindex.gggi.org/wp-content/uploads/2019/12/Green-Growth-Index-Summary-Report_20191216.pdf
2. Better life Index. URL: <http://www.oecdbetterlifeindex.org/ru/>
3. Better life Index. URL: <https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=BLI>
4. Eco-innovation index. Eurostat. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/t2020_rt200/default/table?lang=en
5. Germany Breaks Korea's Six-Year Streak as Most Innovative Nation. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-01-18/germany-breaks-korea-s-six-year-streak-as-most-innovative-nation>
6. GGEI - Access data. Dual citizen. 2018. URL: <https://dualcitizeninc.com/global-green-economy-index/economic-environmental-indicators.php?id=5>
7. Global innovation index 2020. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.pdf
8. Social progress index. URL: <https://www.socialprogress.org/index/global/results>
9. Spain C. EU Eco-Innovation Index. 2018. URL:https://ec.europa.eu/environment/ecoap/sites/ecoap_stayconnected/files/eio_brief_eu_eco-innovation_index_2018.pdf

10. The global green economy index GGEI. 2014. URL: <https://dualcitizeninc.com/GGEI-Report2014.pdf>
11. The Global Green Economy Index GGEI. Dual citizen LLC. 2016. URL: <https://dualcitizeninc.com/GGEI-2016.pdf>
12. Индекс розвитку людського потенціалу. URL: <http://gtmarket.ru/ratings/human-development-index/human-development-index-info>
13. Дания. URL: <http://www.oecdbetterlifeindex.org/ru/countries/denmark-ru/>

References.

1. Acosta, L. A. Hartman, K. Mamiit, R. J. and Puyo, N.M. (2019), “Green growth index”, available at: http://greengrowthindex.gggi.org/wp-content/uploads/2019/12/Green-Growth-Index-Summary-Report_20191216.pdf (Accessed 4 January 2021)
2. OECD (2021), “Better life Index”, available at: <http://www.oecdbetterlifeindex.org/ru/> (Accessed 8 January 2021).
3. OECD (2021), “Better life Index”, available at: <https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=BLI> (Accessed 9 January 2021)
4. Eurostat (2021), “Eco-innovation index”, available at: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/t2020_rt200/default/table?lang=en (Accessed 12 January 2021)
5. Jamrisko, M. and Lu, W. (2020), “Germany Breaks Korea’s Six-Year Streak as Most Innovative Nation”, available at: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-01-18/germany-breaks-korea-s-six-year-streak-as-most-innovative-nation> (Accessed 6 January 2021)
6. Dual citizen (2018), “GGEI - Access data”, available at: <https://dualcitizeninc.com/global-green-economy-index/economic-environmental-indicators.php?id=5> (Accessed 5 January 2021)
7. Dutta, S. Lanvin, B. and Wunsch-Vincent, S. (2020), “Global innovation index 2020”, available at: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.pdf (Accessed 7 January 2021)
8. Social Progress Imperative (2021), “Social progress index”, available at: <https://www.socialprogress.org/index/global/results> (Accessed 4 January 2021)
9. Spain, C. (2018), “EU Eco-Innovation Index”, available at: https://ec.europa.eu/environment/ecoap/sites/ecoap_stayconnected/files/eio_brief_eu_eco-innovation_index_2018.pdf (Accessed 12 January 2021)
10. Dual citizen (2014), “The global green economy index GGEI”, available at: <https://dualcitizeninc.com/GGEI-Report2014.pdf> (Accessed 7 January 2021)
11. Dual citizen LLC (2016), “The Global Green Economy Index GGEI”, available at: <https://dualcitizeninc.com/GGEI-2016.pdf> (Accessed 2 January 2021)
12. UNDP (2021), “Human development index”, available at: <http://gtmarket.ru/ratings/human-development-index/human-development-index-info> (Accessed 4 January 2021)
13. OECD (2021), “Denmark”, available at: <http://www.oecdbetterlifeindex.org/ru/countries/denmark-ru/> (Accessed 4 January 2021).

Стаття надійшла до редакції 09.02.2021 р.